

**ONZE DIJKEN HOUDEN HET NIET
2^e OPROEP
TOT BURGELIJKE ONGERUSTHEID VANUIT POSITIEVE WAAKZAAMHEID**

Ik, Marieke de Vrij, ben werkzaam als spiritueel maatschappelijk raadvrouw en zieneres en functioneer meer dan 25 jaar op het gebied van waarneming en advies op diverse terreinen waaronder wetenschappelijk onderzoek, persoonlijk en maatschappelijk bewustzijn in Nederland. *Ik wil u hierbij opnieuw als medeburger uw aandacht en actiebereidheid vragen voor het volgende.*

Mijn grote ongerustheid ten aanzien van de WATERKERINGEN IN NEDERLAND vraagt niet aflatende aandacht. Zie mijn eerdere naar buiten treden als klokkenluider op dit gebied in april 2007, verwoord in Nieuwsbrief en Vlugschrift 1: Waterkering, www.devrijemare.org. Sinds mijn naar buiten treden is er bijzonder veel positieve bijval en ondersteuning geweest. Minstens 70.000 maal zijn deze stukken verspreid. Op persoonlijke titel, maar ook namens organisaties, zijn de publicaties vaak op een zeer persoonlijke wijze onder de aandacht gebracht van individuen en instanties op waterkeringgebied. De boodschap is overgekomen. Zo heeft er op 28 juni 2007 een vermelding gestaan in het WaterForum Online, dit is een vakblad voor waterprofessionals en bereikt 12.000-14.000 deskundigen. Vele officiële rapporten zijn ons discreet toegestuurd als ondersteuning voor ons werk. Daarnaast hebben mensen bemiddeld om mij in contact te brengen met gezagdragers binnen het werkveld van waterkering en watermilieu. Mensen hebben vaak voor deze zaak hun nek uitgestoken en kleur bekend. Zij hebben zich, vanuit hun reguliere positie, getoond als medestander in een wetenschappelijk denkende wereld waar kennis bij uitstek verifieerbaar dient te zijn en niet van bronnen mag afstammen die andersoortig zijn. Ik heb samen met mijn levenspartner Jules van der Veldt, sinds mei j.l. vele belangrijke gesprekken gevoerd met mensen die zich geraakt getoond hebben door de inzichten die ik vrijgegeven heb. Het was een veelvragende, tijdrovende en somtijds bijzonder belastende periode voor ons. Echter er is reden voor voldoening omtrent het bereikte. Dat geeft lucht aan mijn hart omdat de gevoelde verantwoording zwaar woog.

Parallel hieraan lijkt het of sinds april 2007 ook vanuit de reguliere wereld de openbaarheid meer gezocht is op dit thema dan voorheen.

Tot voor kort stond het belang van waterkering op geen enkel politiek partijprogramma en ook nu nog wordt dit thema met name binnen de regering en de 2^e kamer sterk onderbelicht. De urgentie van een politieke en maatschappelijke ommekeer is nog steeds aan de orde. Dit ondanks dat er nu meer publiekelijke openheid is van zaken, mede recentelijk afgedwongen door de NOS. Hierdoor is de rapportage van het Project Nationale Veiligheid openbaar geworden. Echter er is in algemene zin nog steeds een tekort aan maatschappelijk urgentie gevoel. Daardoor is er een te traag verlopen van procedures en besluitvorming voor wat nú al onvermijdelijk noodzakelijk is om het water tijdig te keren en te begeleiden.

Er is inmiddels nu ook volgens ambtenaren van verschillende departementen sprake van een zorgelijk hiaat tussen de concrete dreiging met overstromingen en de aanpak daarvan. Mede door de groei van de bevolking is de kans op veel slachtoffers ten gevolge van overstromingen een factor 10 groter dan die als gevolg van alle andere externe risico's bij elkaar opgeteld, zo citeert bovengenoemd rapport. Maar dat gevaar wordt onvoldoende onderkend. Er is met name een hiaat tussen de overstromingsdreiging en maatregelen die zo'n overstroming kunnen voorkomen. Deze situatie is zorgelijk. Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat vraagt zich af of de andere ministeries wel voldoende bewustzijn hebben van de hoogwaterproblematiek. Het Ministerie neemt zelf maatregelen om Nederland aan te passen aan het toenemende overstromingsrisico, zoals het maken van meer ruimte voor de rivieren, en het aanpakken van de zogenoemde zwakke schakels langs de kust. Ook waterschappen hebben programma's om water zo veel mogelijk op te vangen. Maar andere ministeries zouden meer kunnen en moeten doen om de risico's op wateroverlast te beperken, in plaats van de aandacht zoals nu te richten op het beperken van de gevolgen als een overstroming zich eenmaal heeft voorgedaan. Dat kan bijvoorbeeld door bij de ruimtelijke ordening rekening te houden met overstromingsrisico's. En ook door maatregelen te nemen die klimaatverandering tegengaan, zoals het beperken van de uitstoot van broeikasgassen niet alleen in eigen land maar ook in

het buitenland. De doelgerichte aanpak moet vergroot worden met nieuw, samenhangend beleid en betrokkenheid, zo stellen de ambtenaren.

Om een bijdrage te leveren aan het bevorderen van een constructief beleid wil ik in dit vlugschrift naar buiten treden met het geven van concrete beleidsadviezen op basis van mijn zienschap.

Deze beleidsadviezen heb ik, ondermeer, recent reeds persoonlijk verwoord aan de Directeur Generaal van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Marc Dierickx. Mijn intentie is het om beleid daarmee versneld te bevorderen.

Mijn concrete adviezen zijn:

- Groot leiderschapbetoon is urgent. Het aanstellen van een onafhankelijke coördinator met bijzondere leidinggevende kwaliteiten, boven alle partijen staand, is wezenlijk van belang. Politieke ondersteuning hiervoor is onontbeerlijk.
- Men dient zich in diepte te realiseren dat iedere overstroming qua consequenties alle overheden en rijksdiensten zal raken. Hieruit komt voort het instellen van een interdepartementale commissie om de financiële dekking daadwerkelijk op korte termijn te activeren en te realiseren.
- Doortastend centraál en overstijgend beleid op zeer korte termijn uitzetten op álle waterkeringprojecten die al langer niet voldoen. Deze tegelijkertijd serieus inkaderen in haalbare doelstellingen, waardoor bestaande tijdschema's voor de dijken en kunstwerken (geen typefout!) worden herzien.
- Zettingvloeiing risico t.a.v. zeedijken en dijken in het algemeen zeer hoog op de agenda plaatsen. Onderzoek daartoe uitbreiden. In plaats van alleen met zandsuppleties werken, ook kiezen voor speciale kiezelformaties aan de voet van dijklichamen.
- Buitenlandse werknemers aantrekken om behulpzaam te zijn omdat er te weinig menskracht nu aanwezig is voor de daadwerkelijke uitvoering.
- Daadwerkelijke aanvang met de praktische werkzaamheden maken per januari 2008. Dit met het aanvangsgeld wat daarvoor in principe aanwezig is. Vertrouwen erin hebben dat de benodigde financiën gewonnen zullen worden tijdens de voortzetting van deze projecten.
- Vervolgdoelstellingen daadwerkelijk activeren per maart 2008, gevolgd door wat rest in het najaar 2008. Langer wachten verhoogt risico's buitengewoon, gezien de duur die projecten als deze hebben.
- Verbod uit laten gaan op het winnen van gas nabij en onder de dijken, op land of in zee. Gaswinning leidt tot inklinken van grondlagen en het ontstaan van aardshokken en breuken. Dit kan onder het dijklichaam plaatsvinden en vergroot het risico van instabiliteit.
- In ieder geval, een tijdelijk verbod op het doorgaan van gaswinning op zee bij een windkracht 8 of hoger. De versterking van geluidsfrequenties onderwater die plaatsvindt door de geluidsgolven van het boren en de windturbulentie op het water creëren, in samenhang met nadelige onderstromingen in het water, een extra risico op dijkdoorbraak. Met name bij dijken die nu al als zwak geregistreerd staan.
- Rechtmatige voorlichting aan de burger.
- Het versneld bevorderen van effectieve rampenplannen. Kennis rondom zelfredzaamheid bij de burger vergroten.

Om dit te realiseren is het volgende nodig:

- Het besef toelaten dat calamiteiten écht voorkomen kunnen worden door positieve samenwerking en urgentiegevoel.
- Openlijke krachtige verbindingen creëren door alle instellingen en ministeries heen. Dialoog en samenwerking bevorderen. Dit om de verkokering tegen te gaan en op te lossen.
- Ambtelijke actiegroepen vanuit collegiale verbindingen opzetten.
- Inzet vanuit goede wil is in deze tijd niet meer voldoende. Maatschappelijke betrokkenheid dient daadwerkelijk omgezet te worden in handelen voorbij het filosoferen over verandering.
- Er zullen afleidingen zijn. Alledaagse zaken maar ook derden die geen gevoel ontwikkeld hebben naar urgentie. Volhouden is dus het devies en de opbouwende krachten positief telkens weer aanwenden om door te gaan.
- Lapmiddelen zijn uit den boze, integere aanpak bovenal.
- Wie de integere weg volgt krijgt hulp.
- Efficiëntie voorstaan gezien de urgentie.

De volwassen burger

Vadertje Staat dient in deze tijd zijn 'kinderen' als volwassen burgers te benaderen en hen rechtmatig van kennis te voorzien over hun eigen leefmilieu. Daarnaast dient de staat de noodzaak in te zien dat voorbij wetenschappelijke tendensen, het belang van intuïtie en gezond gevoel (Moedertje Staat) onontbeerlijk is in deze tijd. Alleen dan vindt synthese plaats om kennis en handelen maximaal te bevorderen en de burger in redelijkheid zelfverantwoordelijkheid op te laten nemen voor zijn eigen situatie. Dit kan hij dan ondermeer doen door de politiek zijn belangen te laten bevorderen en in zijn leefomgeving een eigen bewuste plaats in te nemen. Het is paradoxaal, dat terwijl burgers te weinig op de hoogte zijn van de werkelijke waterkeringproblematiek, men de laatste 2 jaar op regeringsniveau Nederland aan het verzekeren is voor watersnood en tegelijkertijd verkondigt dat Nederland nog nooit eerder zo veilig is geweest op overstromingsrisico's. Interne beleidsrapporten schrijven vanuit de visie dat iedere burger zelf aansprakelijk is voor zijn keuze om onder N.A.P, te wonen en dat het risicobeleid daar op afgestemd dient te worden. Dit wordt ook benoemd in relatie tot nieuwe investeringen van ondernemers in risicovolle gebieden. Tegelijkertijd geeft VROM het fiat om grootschalige nieuwbouwwijken te bouwen 6,5 meter onder N.A.P. De burger wordt paradoxaal aan de ene kant gerustgesteld, terwijl bekend is dat vele waterkeringen niet voldoen, de burger daar onwetend van blijft en toch verantwoordelijkheid moet dragen!

Belangrijke informatie voor burgers:

De waterschappen hebben 90% van de primaire waterkeringen in beheer en Rijkswaterstaat 10%. De Inspectie Verkeer en Waterstaat beoordeelt vanuit haar onafhankelijke rol in het toezicht of de toetsing volgens de regels is uitgevoerd (het zogenaamde 'rijksoordeel'). Het laatste rijksoordeel had de peildatum 1 januari 2006. Alle toetsresultaten zijn met de betreffende provincies besproken en deze hebben ingestemd met het rijksoordeel. Om de 5 jaar vindt toetsing plaats van dijken, duinen en kunstwerken, zoals sluizen en afsluitbare doorgangen in een dijk om te beoordelen of deze voldoen aan de wettelijke norm voor veiligheid. Ook de hoogte en stabiliteit van de waterkeringen worden getoetst.

De resultaten zijn ten aanzien van de dijken en duinen zijn per 1 januari 2006: 1264 Km dijk voldoet aan de wettelijke norm. Het percentage 'voldoet' is daarmee 44%; bij de vorige toetsing in 2001 was dit 40%.

680 Km voldoet niet aan de wettelijke norm. Het percentage 'voldoet niet' is nu 24%; bij de vorige toetsing was dit 19%.

931 Km krijgt de score 'geen oordeel'. Het percentage 'geen oordeel' is nu 32%; dat was 41%.

De resultaten van de kunstwerken (totaal 942) zijn per 1 januari 2006: 277 kunstwerken (29%) krijgen de score 'voldoet'.

206 kunstwerken (22%) krijgen de score 'voldoet niet'.

459 kunstwerken (49%) krijgen 'geen oordeel'.

Van 'geen oordeel' is sprake wanneer de beheerder om welke reden dan ook onvoldoende gegevens heeft kunnen verzamelen, dan wel instrumentarium ontoereikend was om de toetsing volledig uit te voeren.

De waterkeringen die indirect tegen buitenwater beschermen.

Een voorbeeld hiervan zijn de waterkeringen langs het Noordzeekanaal. De resultaten daarvan zijn: dijken (totaal 724 km) 45% 'voldoet' en 55% 'geen oordeel'. Bij de kunstwerken (totaal 229) 28% voldoet en 72% 'geen oordeel'. Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat had in 2006 nog geen hydraulische randvoorwaarden en toetsvoorschriften op een wijze die daadwerkelijk wat zegt over de betrouwbaarheid van de waterkering.

De bijna 75 jaar oude Afsluitdijk 'voldoet niet' aan de norm. De dijk is niet hoog genoeg en de grasbekleding op de kruin en het binnentalud is onvoldoende erosiebestendig. Ook de sluizen in de afsluitdijk voldoen niet aan de norm, omdat de hoogte en de stabiliteit onvoldoende zijn. Als de afsluitdijk faalt, kan de waterstand in het IJsselmeer binnen luttele seconden stijgen met enkele decimeters.

Tot slot: de criteria van onderzoek zijn geen van allen ingesteld op klimaatverandering en gebaseerd op oude normen. Al deze onderzoeksresultaten zijn daarom minder geldig in waarborging van veiligheid dan zij lijken. Weliswaar heeft Nederland een toetsingsysteem wat

vele malen beter is dan in veel andere landen, dit geeft geen aanleiding om achterover te leunen.

Downloaden PDF van bovenstaand rapport is mogelijk via www.ivw.nl/nl/waterbeheer/ onder: *Laatste nieuws: Primaire waterkeringen getoetst op veiligheid*. Hier zijn ook de overzichtskaarten zichtbaar waar men visueel de situatie die hierboven geschetst is kan waarnemen.

Onder www.ahn.nl valt te lezen of u boven of onder N.A.P (Nieuw Amsterdams Peil) woont. Zwakke schakels aan de kust zijn via Google op te sporen onder de term 'zwakke schakels'.

Graag wens ik u nog te attenderen op enkele zinnen uit het IPCC-rapport 2007.

Het Intergovernmental Panel on Climate Change is een VN-organisatie die wetenschappelijke bevindingen van duizenden wetenschappers over de hele wereld over de klimaatverandering vergaart en die ongeveer om de zes jaar in een rapport publiceert. Het IPCC doet dus zelf geen onderzoek en wordt algemeen als de meest neutrale bron van informatie over klimaatverandering beschouwd door het grote en gevarieerde aantal wetenschappers dat de rapporten schrijft en herschrijft. De deelname van critici maakt dat de conclusies van het rapport als erg conservatief mogen worden beschouwd. Enkele belangrijke conclusies: Klimaatverandering is moeilijk te meten en voorspellen, maar enkele zaken zijn wel al erg zeker en de belangrijkste daarvan zijn:

- 11 van de 12 warmste jaren sinds 1850 vallen in de laatste 12 jaar.
- De aarde is in de afgelopen eeuw bijna 0,76°C warmer geworden en daar zal in de komende eeuw no 1,1 tot 6,4°C bijkomen, onder andere afhankelijk van welke maatregelen genomen zullen worden.
- De oceanen hebben meer dan 80% van de toegenomen warmte in het klimaatsysteem geabsorbeerd, waardoor het zeewater is gaan uitzetten. Daardoor is in de 20e eeuw de zeespiegel wereldwijd met 17 cm gestegen. In de komende eeuw zal de zeespiegel daar bovenop nog 18 tot 59 cm stijgen en doordat de oceanen warmte zullen blijven opnemen zal de uitzetting nog eeuwen doorgaan. Die stijging kan nog hoger uitvallen door verdere afkalving van de ijskappen van Groenland en Antarctica (die in de laatste jaren sterk is toegenomen). Bovendien zal door regionale effecten de stijging in Nederland tot 15 cm hoger uitvallen.

Ook mondeling is ons veel ter ore gekomen.

Niet alles kan ik hier vermelden en sommige berichten kan ik (nog) niet verifiëren. Enkele zaken wil ik echter wel noemen.

Bij windkracht 9 staat op Schiermonnikoog het water soms al 50 cm onder het dijklichaam (waargenomen door een inwoner van Schiermonnikoog).

Zettingvloeiing zou aanwezig zijn, aldus een deskundige, ongeveer 7 km breed in de kop van de provincie Groningen.

Falend beleid: het totstandkomen van gebieden die als overloop nodig zijn ondervindt vertraging gezien het feit dat financiële vergoedingen voor de boeren vooralsnog ontbreken.

Regionaal onkundig beleid: het weghalen van bomen en begroeiing bij oeverranden van wateren en het daardoor vergroten van risico voor overstroming omdat deze oevers de steeds hogere waterstand minder standvastig kunnen verdragen.

BURGERLIJKE ONGERUSTHEID TE MOBILISEREN ALS MIDDEL WANNEER HET BELEID ONVOLDENDE WAKKERHEID VERTOONT, ZAL DE GEZAGHEBBERS AANSPOREN DOELBEWUSTER TE FUNCTIONEREN.

Dit dienen wij als burger en als volksvertegenwoordigers ernstig ter harte te nemen.

Zélf positief waakzaam te zijn en te blijven ter voorkoming van menselijk- en dierlijk leed en milieuschade als gevolg van niet tijdig voorziene waternatuurrampen.

Voor meer informatie, suggesties of het opvragen van het vlugschrift in pdf-format: e-mail naar dijkzorg@planet.nl Het pdf bestand van Nieuwsbrief en Vlugschrift 1 en 2 zijn ook op www.devrijemare.org te vinden. Aanvullende (verifiëerbare) informatie van u is ook van harte welkom.